

Tevreden en betrokken

Verslag van een onderzoek
bij cliënten naar tevredenheid
over wonen, werken en bezigheden
op zorgboerderij De Beukenhof
in Breda

drs. P.J.M. Flohr

20 augustus 2007

Voorwoord

In dit rapport wordt verslag gedaan van een onderzoek naar tevredenheid van cliënten van zorgboerderij De Beukenhof te Breda.

Aan de cliënten is gevraagd wat zij vinden van het wonen en het werken op de zorgboerderij. De wijze waarop zij hun werkelijkheid ervaren en beleven moet een belangrijke informatiebron zijn voor de zorgverlener. In dit rapport wordt een (klein) deel van deze beleefde werkelijkheid zichtbaar gemaakt. Daarbij realiseren wij ons dat dit niet in eenvoudige of ingewikkelde getalsstructuren is weer te geven. Wel gaan wij ervan uit dat de verzamelde informatie in voldoende mate laat zien hoe bewoners op dit moment denken over hun plekje en hun bezigheden op de Beukenhof.

In de titel van dit verslag hebben wij twee kernwoorden geplaatst: tevreden en betrokken. Uit de resultaten van dit onderzoek komen beide aspecten aan de orde: de cliënt is tevreden en tegelijkertijd ook betrokken. Betrokken bij de activiteiten, de werkplek, de andere cliënten, de begeleiders, en, indien van toepassing, bij de plek waar hij of zij woont. Wij hopen met dit rapport in voldoende mate de beleefde werkelijkheid van de cliënten te hebben weergegeven.

De cliënten die wij in dit onderzoek hebben geïnterviewd danken wij heel erg hartelijk voor hun bijdrage! Ook de organisatie van de zorgboerderij zijn wij dank verschuldigd voor hun bijdrage aan het goede verloop van dit onderzoek.

Peter Flohr
augustus 2007

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Het onderzoek	2
De vragenlijst	2
De cliëntengroep	3
Interviews	3
Resultaten per thema	4
Achtergrondgegevens onderzoeksgroep	4
Werk en dagbesteding	4
Plezier in het werk	5
Begeleiding	8
Informatie	10
Samenwerking	12
De werkplek: de Beukenhof	13
De organisatie en ondersteuning	14
Wonen en woonbeleving	16
Conclusies samengevat	22

Inleiding

De Beukenhof¹ is een antroposofische boerderij, waar een woon- en werkomgeving wordt geboden aan mensen met een verstandelijke beperking en/of licht psychiatrische problematiek. De Beukenhof bestaat sinds 1984. De boerderij ligt in het landelijk gebied de Rith en grenst aan het natuurgebied De Vloeiweide van de Stichting Brabants Landschap. Er zijn woonvormen op het terrein en in de woonwijk Princenhage, variërend van gezinsvervangend tehuis tot begeleid zelfstandig wonen. De Beukenhof heeft 30 dagbestedingsplaatsen. Op het terrein zijn 3 huizen en 1 appartement (voor 2 personen) voor de cliënten beschikbaar. In Princenhage heeft de Beukenhof nog 3 woningen, die bestemd zijn voor begeleid zelfstandig wonen. Op het boerenbedrijf werken de cliënten in de tuinderij, melkveehouderij, in de melkverwerking, op de akker, in de huishouding en de bouw.

Het boerenbedrijf is 25 hectare groot, waarvan 2 ha. tuinbouw en 1260 m² glastuinbouw. Er zijn zo'n 38-tal rundvee, waarvan 17 melkkoeien en verder kalveren, pinken, vaarzen, ossen en een aantal varkens. Wekelijks staan ruim 200 groentepakketten klaar voor klanten en vinden kaas, boter, melk, yoghurt en karnemelk hun weg naar de consumenten.

De zorg die vanuit de antroposofie aan volwassenen met een ontwikkelingsstoornis wordt geboden, wordt sociaaltherapie genoemd. Het uitgangspunt is de menselijke gelijkwaardigheid. De ontwikkeling van cliënten wordt ondersteund door hen deel te laten uitmaken van een woon- (leef-), leer- en werkomgeving. Belangrijke elementen daarin zijn cultuur, structuur en ritme. Deze elementen keren terug in het dag- en weekritme, het ritme van de seizoenen en het jaarritme.

¹ Algemene informatie over De Beukenhof is ontleend aan recent voorlichtingsmateriaal van de Beukenhof.

Het onderzoek

In het voorjaar van 2007 is aan ons bureau de vraag voorgelegd om een onderzoek te doen naar de tevredenheid van de cliënten van de Beukenhof. In een eerste mondeling overleg is de vraagstelling en de onderzoeksopzet verder uitgewerkt. Gekozen is voor het persoonlijk interviewen van alle cliënten. Het interviewen gebeurt aan de hand van een semi-gestructureerde vragenlijst. De ontwikkeling van de vragenlijst wordt door het bureau ter hand genomen. De cliëntenraad toetst de vragenlijst op relevantie en bruikbaarheid voor de Beukenhof.

De vragenlijst

Bij de samenstelling van de vragenlijst zijn verschillende bestaande vragenlijsten voor de gehandicaptenzorg geraadpleegd¹. De vragenlijst is in overleg met directie en cliëntenraad vastgesteld.

De vragenlijst bevat zoveel mogelijk onderwerpen waar cliënten in hun dagelijks leven mee te maken hebben. De vragen zijn ingedeeld rond de volgende thema's:

- Werk en Dagbesteding
- Plezier in het werk / dagbesteding
- Begeleiding
- Informatie en communicatie
- Samenwerking
- De werkplek
- De organisatie en ondersteuning
- Wonen en woonbeleving.
- Begeleiding bij het wonen

De interviews

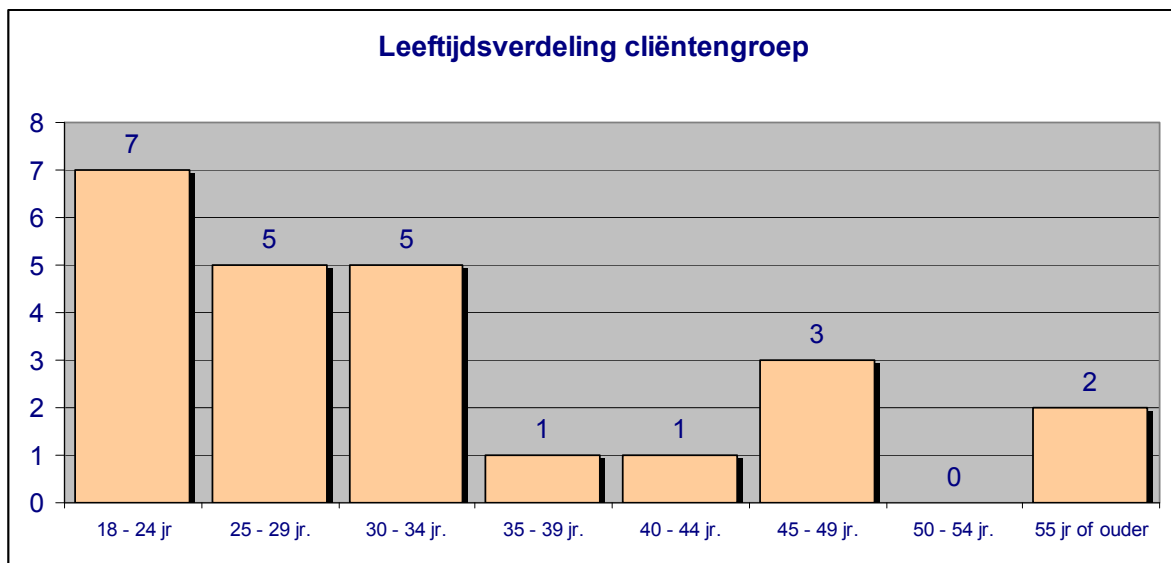
Alle cliënten kregen enkele dagen voor de interviewdatum per brief een persoonlijke uitnodiging voor het interview met plaats, datum en tijdstip. Als men verhinderd was op het betreffende tijdstip, werd een andere datum / tijdstip afgesproken.

Op basis van het mondeling interview van maximaal drie kwartier tot een uur werden de vragenlijsten door de interviewers ingevuld. Bij de invulling van de vragen is steeds ruimte gemaakt voor opmerkingen en commentaar naar aanleiding van de vragen. Als vragen in eerste instantie niet duidelijk genoeg overkwamen zijn alternatieve formuleringen gebruikt.

¹ Vragenlijst "Tevredenheid deelnemers zorgboerderijen", Trimbos Instituut, 2004.
Enquête Wonen, Enquête Dagbesteding Volwassenen, Ita Wegman Stichting, 2005.

De cliëntengroep

De onderzoeksperiode (juni 2007) startte met een cliëntengroep van 24 personen. Vijf cliënten van deze groep nemen alleen aan de dagbesteding deel. De totale groep bestaat uit 17 mannen en 7 vrouwen, variërend in de leeftijd van 19 tot 69 jaar met een gemiddelde leeftijd van 33 jaar. Uit de grafiek hieronder is op te maken dat het grootste deel van de groep jonger is dan 35 jaar.

Figuur 1: Leeftijdsverdeling cliëntengroep

De gemiddelde leeftijd van de mannen is 36 jaar, van de vrouwen 26 jaar.

Interviews

De interviews zijn afgenomen door 2 interviewers. Uiteindelijk bleken 4 cliënten niet beschikbaar voor een interview in verband met vakantie. De overige 20 interviews zijn gespreid over 4 dagdelen, in de ochtend, steeds op de maandag en dinsdag, in de 2de en 3de week van juni. Voor het afnemen van de interviews is gebruik gemaakt van 2 afzonderlijke ruimtes ("Het houten huis").

Resultaten per thema

Achtergrondgegevens onderzoeksgroep

De gemiddelde leeftijd van de onderzoeksgroep van 20 cliënten (14 mannen en 6 vrouwen) bedraagt 30,3 jaar. De jongste deelnemer is 18 jaar, de oudste 49.

De gemiddelde verblijfsduur op de Beukenhof is ruim 5 jaar met enkele uitschieters naar boven (1 cliënt die al 23 jaar op de boerderij woont en werkt) en naar beneden (2 cliënten die pas enkele maanden op de boerderij vertoeven).

Van de 20 cliënten wonen er 13 op de boerderij zelf, 5 wonen in een begeleid woonproject de Vloed in woonwijk Princenhage in Breda en 2 wonen zelfstandig elders. Drie cliënten hebben eerst op de boerderij gewoond en zijn later verhuisd naar de Vloed. Eén cliënt is nu tijdelijk op de boerderij maar woont eigenlijk in de Vloed.

Werk en dagbesteding

Op de Beukenhof werken de cliënten in de tuinderij, melkveehouderij, in de melkverwerking, op de akker, in de huishouding en de bouw.

Het boerenbedrijf is 25 hectare groot, waarvan 2 ha. tuinbouw en 1260 m² glastuinbouw. Er zijn zo'n 38-tal rundvee, waarvan 17 melkkoeien en verder kalveren, pinken, vaarzen, ossen en een aantal varkens. Wekelijks staan ruim 200 groentepakketten klaar voor klanten en vinden kaas, boter, melk, yoghurt en karnemelk hun weg naar de consumenten.

Cliënten krijgen per week twee soorten werkzaamheden uit te voeren. In de onderzoeksgroep is de werkverdeling als volgt:

- In de tuinderij werken 8 cliënten. Naast de activiteiten in de tuinderij werken de cliënten in de bouw (3 personen), de melkverwerking (1), een externe bakkerij (1), een externe fietsenmaker (1) en bij een externe slager (1).
- In de veehouderij werken 8 cliënten. Van deze 8 cliënten werken er 4 ook in het Hofhuis en 2 in de melkverwerking.
- In de melkverwerking werken 5 cliënten. Daarnaast werken zij ook in het Hofhuis (1), de bouw (1), veehouderij (1).

- In het Hofhuis werken 6 cliënten. Vier van hen werken ook bij de veehouderij en twee bij de melkverwerking.

Hebben de cliënten het werk zelf uitgekozen en zouden ze ander werk willen doen?

	ja	nee	weet niet	Totaal
	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
Heb je dit werk zelf uitgekozen?	19	1		20
Zou je ook wel eens ander werk willen doen?	9	9	1	19

Cliënten hebben, op één uitzondering na, het werk zelf uitgekozen. De helft van de cliënten zou ook wel ander werk willen doen, de andere helft juist niet.

Op de vraag welke andere bezigheden men zou willen doen antwoordden cliënten het volgende:

- *op het terrein; onkruid wieden*
- *bij de bouw*
- *hofhuis te veel/te druk; wil liever in de stal*
- *klussen, sleutelen; doet dat ook, bijv. machines repareren*
- *tuin*
- *bouw & zuivel*
- *tuin en Hofhuis*
- *meer weven, zoals op dinsdagmiddag*
- *eerst een jaar in de stal; stal te zwaar*
- *bouw*

De voorkeuren zijn gevarieerd. De keuze is afhankelijk van de activiteiten die men in deze periode uitvoert. Er zijn geen specifieke voorkeurspatronen te ontdekken.

Plezier in het werk

Vinden cliënten het werk leuk om te doen? Omdat cliënten doorgaans 2 soorten bezigheden hebben is deze vraag per bezigheid voorgelegd. Dat is ook de reden waarom in onderstaande tabel het totaal hoger uitkomt dan het aantal ondervraagde cliënten.

Vind je het werk leuk om te doen?	Ja	Nee	Totaal
Tuinderij	8	0	8
Veehouderij	7	1	8
Melkverwerking	4	0	4
Hofhuis	5	1	6
Bouw	2	0	2
Externe activiteit	1	0	1
Totaal	27	2	29

Cliënten vinden het werk leuk om te doen, een enkele uitzondering daar gelaten.

Gevraagd is ook naar de leuke en minder leuke kanten van het werk. In de volgende tabel hebben we de antwoorden weergegeven per werksoort. Niet iedereen heeft op deze vraag een duidelijk antwoord kunnen geven. Ook blijkt dat wat de een leuk vindt de ander dat juist niet vindt.

Leuke en minder leuke kanten van het werk	Leuke kanten	Minder leuke kanten
Tuinderij	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Oogsten ▪ Groenten wegbrengen 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ voorover werken (minder makkelijk voor luchtwegen) ▪ te weinig afwisseling; elke keer hetzelfde rondje
Veehouderij	<ul style="list-style-type: none"> ▪ alles is even leuk ▪ agrarisch werk, werk met dieren en machines ▪ uitmesten ▪ bezemweg; trekker; ▪ in vrije tijd gras maaien ▪ schoffelen 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ te commercieel voor zorgboerderij ▪ soms mag je niet even rusten tussendoor ▪ opstrooien; ▪ uitmesten
Melkverwerking	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Contact met mensen in de winkel ▪ Flessen schoonmaken ▪ boter en kaas maken 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kan niet zo goed opschieten met begeleiding ▪ Tank schoonmaken; is inspannend ▪ Schoonmaken (hoort erbij)
Hofhuis	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De was doen 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gaat niet zo goed naar m'n zin

In onderstaande tabellen zijn per activiteit de antwoorden weergegeven op de vraag of men plezier heeft in het werk:

Heb je plezier in je 1 ^{ste} bezigheid?	nee, absoluut niet	nee, onvoldoende	soms wel, soms niet	ja, voldoende	ja, absoluut wel	Totaal
Tuinderij	0	0	2	4	1	7
Veehouderij	0	1	1	6	0	8
Melkverwerking	0	0	1	2	1	4
Totaal	0	1	4	12	2	19
Heb je plezier in je 2 ^e bezigheid?	nee, absoluut niet	nee, onvoldoende	soms wel, soms niet	ja, voldoende	ja, absoluut wel	Totaal
Hofhuis	0	0	1	5	0	6
Bouw	0	0	0	2	0	2
Externe activiteit	0	0	0	1	0	1
Totaal	0	0	1	8	0	9

De meeste cliënten geven aan voldoende plezier te hebben in hun werk. Enkele cliënten nemen een middenpositie in, terwijl één cliënt geen plezier heeft in het werk.

Vindt men dat men hard moet werken of wil men juist harder werken of is het precies goed? De antwoorden op deze vraag zijn hieronder weergegeven.

Vind je dat je te hard moet werken of zou je nog harder willen werken?	ik moet te hard werken	ik hoef niet te hard of te langzaam te werken	Ik zou harder willen werken	Totaal
Tuinderij	2	6	0	7
Veehouderij	4	4	0	8
Melkverwerking	2	2	0	4
Totaal	8	12	0	19
Hofhuis	1	4	1	6
Bouw	1	1	0	2
Extern	1	0	0	1
Totaal	3	5	1	9

Een relatief opmerkelijk aantal cliënten vindt dat ze te hard moet werken. Hier wordt verdeeld over gedacht. Cliënten maken de volgende opmerkingen:

- *soms moet ik te hard werken; als ik even rust doet de ene werkleider moeilijk, terwijl de andere het goed vindt*
- *in het Hofhuis is soms niet genoeg te doen*
- *wil best meer vrije dagen (2 weken)*
- *te veel bemoeien met waar je mee bezig bent*
- *ik had eerder ervaring in een winkel*
- *kan zelf tempo bepalen; vroeger niet in BSW*
- *maandag en dinsdag vroeg uit bed voor de stal; daar wil ze vanaf*
- *Een begeleider fokt op; dan mag je nooit even een paar minuutjes niksen, moet je steeds doorwerken*
- *bij de zuivel soms te druk; te veel mensen; 5 is teveel*

Conclusie: Plezier in het werk

Cliënten vinden het werk leuk om te doen en hebben plezier in het werk. Een deel van de cliënten vindt dat ze te hard moet werken. Hier wordt bij de cliënten verschillend over gedacht.

Begeleiding

Clënten over begeleiding bij hun eerste bezigheid:

	ja	nee	weet niet	Totaal
	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
bzg1: Heb je op je werk een vaste begeleider?	20			20
bzg1: Als je geen vaste begeleider hebt zou je die dan willen hebben?			20	20
bzg1: Kan je op het werk met iemand praten als er iets is dat je vervelend vindt of als je problemen hebt?	20			20
bzg1: Houden begeleiders in voldoende mate rekening met jouw wensen	17	1	2	20
bzg1: Zijn er volgens jou voldoende begeleiders bij jouw bezigheden?	19			19
bzg1: Is er voldoende afgesproken hoe en waarin je wordt begeleid?	14		2	16
bzg1: Heb je persoonlijke verzorging nodig tijdens het werk?		19	1	20
bzg1: Voel jij je op je gemak wanneer je wordt geholpen bij de persoonlijke verzorging?	1		1	2

Clënten over begeleiding bij hun tweede bezigheid:

	ja	nee	weet niet	Totaal
	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
bzg2: Heb je op je werk een vaste begeleider?	8	2		10
bzg2: Als je geen vaste begeleider hebt zou je die dan willen hebben?	1	1	9	11
bzg2: Kan je op het werk met iemand praten als er iets is dat je vervelend vindt of als je problemen hebt?	9		1	10
bzg2: Houden begeleiders in voldoende mate rekening met jouw wensen	9			9
bzg2: Zijn er volgens jou voldoende begeleiders bij jouw bezigheden?	7	1		8
bzg2: Is er voldoende afgesproken hoe en waarin je wordt begeleid?	4		1	5
bzg2: Heb je persoonlijke verzorging nodig tijdens het werk?		9	1	10
bzg2: Voel jij je op je gemak wanneer je wordt geholpen bij de persoonlijke verzorging?	1		1	2

- Op twee uitzonderingen na hebben de cliënten zowel bij hun 1ste als 2de bezigheid steeds een vaste begeleider. De uitzonderingen betreffen de activiteiten extern.
- Voor alle cliënten geldt dat zij op het werk met iemand kunnen praten als er iets is dat ze vervelend vinden of als er problemen zijn.
- Begeleiders houden in voldoende mate rekening met de wensen en ideeën van de

cliënten. Volgens bijna alle cliënten zijn er genoeg begeleiders.

- Cliënten vinden dat er voldoende afgesproken is hoe en waarin wordt begeleid.
- Op een uitzondering na is er geen persoonlijke verzorging nodig tijdens het werk.
- Voor alle bezigheden geldt dat de cliënten tevreden zijn over de begeleiding die zij bij het werk krijgen.

Ben je tevreden over de begeleiding die je krijgt bij je werk?	nee, absoluut niet	nee, onvoldoende	soms wel, soms niet	ja, voldoende	ja, absoluut wel	Totaal
Tuinderij	0	0	0	8	0	8
Veehouderij	0	0	2	5	1	8
Melkverwerking	0	0	0	3	1	4
Totaal	0	0	2	16	2	20
Hofhuis	0	0	1	5	0	6
Bouw	0	0	0	2	0	2
Externe activiteit	0	0	0	1	0	1
Totaal	0	0	1	8	0	9

De volgende opmerkingen worden door cliënten meegegeven:

- *Wordt rekening gehouden met de bijwerkingen van de medicijnen; mag dan wel bij machines worden gewerkt?.*
- *Ik heb gezegd dat ik uit de stal wil, ik wil niet meer melken, alleen in het weekend net als de anderen, maar daar wordt niet naar geluisterd.”*
- *Bij was opvouwen meer begeleiding nodig*

Conclusie: Begeleiding

Cliënten hebben steeds een vaste begeleider bij hun werkzaamheden. Als er problemen zijn op het werk of er is iets vervelends gebeurd dan kunnen zij altijd terugvallen op iemand op het werk. Bijna alle cliënten vinden dat de begeleiders in voldoende mate rekening houden met hun wensen. Men vindt ook dat er genoeg begeleiders zijn. Ook vinden de meeste cliënten dat voldoende is afgesproken hoe en waarin wordt begeleid. Cliënten hebben geen persoonlijke verzorging nodig tijdens het werk. Voor alle bezigheden geldt dat de cliënten tevreden zijn over de begeleiding.

Informatie

	ja	nee	weet niet	Totaal
	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
Heb je voordat je op de boerderij ging wonen/werken voldoende informatie gekregen over de zorgboerderij?	14	3	3	20
Kreeg je voldoende informatie over hoe jij je werk moet doen?	17	2	1	20
Kreeg je genoeg ruimte voor eigen inbreng in hoe jij je werk wil doen?	16	2	2	20
Is er regelmatig onderling overleg?	17	2	1	20

De meeste cliënten geven aan dat zij voldoende informatie hebben gekregen voordat ze op de boerderij gingen werken/wonen. Over hoe het werk gedaan moet worden wordt voldoende informatie verschaft. Er is genoeg ruimte voor eigen inbreng. Het merendeel van de cliënten vindt dat er regelmatig onderling overleg is over het werk.

De volgende opmerkingen worden door cliënten gemaakt:

- *eerst 2 weken op proef; daarna voor vast en toen - al bezig zijnde - over alles geïnformeerd; bijv. over 1x per 6 weken in het weekend in de stal werken; is niet leuk.*
- *gekeken in Dijkhof in Zeist; eerst weekje op proef, vanaf het begin*
- *Via de "MEE" goede introductie gehad, eerst proefgedraaid*
- *is eerst op proef geweest, 9 jaar geleden*
- *(...) komt vanaf De Dijkhof in Driebergen*
- *deed stage van de praktijkschool hier*
- *Bij intake niet verteld dat je verplicht bent in de weekenden melkdienst te draaien. Maar wel goede uitleg.*
- *Daarna genoeg informatie*
- *Over werkgebieden beter informeren van te voren.*

Volgens 17 cliënten is er regelmatig onderling overleg. Twee cliënten vinden van niet en 1 cliënt heeft hier geen antwoord op. Overleg over het werk vindt minstens 1 x per dag plaats volgens 6 cliënten; volgens 8 cliënten meerdere keren per dag, volgens 3 cliënten 1 x per week. De volgende opmerkingen maken cliënten:

- *overleg tijdens pauzes*
- *Dinsdagmiddag: hou niet zo van crea (beetje te veel); wil op stal staan.*
- *tijdens het werk worden de werkafspraken gemaakt*
- *Na de kring: voor de tuinderij en de bouw*
- *Ik vind het jammer dat ik te weinig terughoor over hoe gewerkt is: "Hoe heb ik het nou gedaan?"*
- *"En als het niet duidelijk is vraag ik het zelf wel na".*

Tevreden over de informatie die je krijgt bij het werk?	nee, absoluut niet	nee, onvoldoende	soms wel, soms niet	ja, voldoende	ja, absoluut wel	Totaal
Tuinderij	0	0	0	7	0	7
Veehouderij	0	0	1	7	0	8
Melkverwerking	0	0	0	3	0	3
Totaal	0	0	1	17	0	18
Hofhuis	0	0	0	6	0	6
Bouw	0	0	0	2	0	2
Externe activiteit	0	0	0	1	0	1
Totaal	0	0	0	9	0	9

Conclusie: Informatie

Het merendeel van de cliënten vindt dat zij voldoende informatie hebben gekregen voordat zij op de Beukenhof kwamen. Ook de proefperiode wordt genoemd als informatiebron.

Enkele cliënten vinden niet dat er voldoende informatie vooraf is gegeven.

Bijna alle cliënten vinden dat er voldoende informatie wordt gegeven over hoe het werk gedaan moet worden. Ook is er genoeg ruimte voor eigen inbreng.

Er vindt regelmatig onderling werkoverleg plaats.

In het algemeen is men tevreden over de informatie die men over het werk krijgt.

Samenwerking

Werk je alleen of samen met anderen?

Er zijn 2 cliënten die hoofdzakelijk alleen werken. Ongeveer de helft van de cliënten werkt meestal in een groep, terwijl de andere helft soms alleen, soms in een groep werkt.

De meest voorkomende groepsgrootte is 4 of 5 personen.

	ja	nee	weet niet	Totaal
	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
Voel jij je op je gemak bij de andere deelnemers in je groep?	16		4	20
Ben je tevreden over de werkwisseling elk half jaar?	15	2	2	19
Zou je in een ander werkgebied willen werken?	4	14	1	19

De meeste cliënten voelen zich op hun gemak binnen de groep.

- (...) is gevoelig voor spanningen, wordt daar zenuwachtig van; meestal gaat 't goed.
- vaak niet op m'n gemak; liever alleen
- meestal wel, maar ben soms humeurig
- niet met iedereen

Over de werkwisseling zijn de cliënten tevreden. Het merendeel van de cliënten wil echter niet in een ander werkgebied werken. Als cliënten in een ander werkgebied willen werken is dat vooral vanwege het werk zelf.

Tevreden over de samenwerking op je werk?	nee, absoluut niet	nee, onvoldoende	soms wel, soms niet	ja, voldoende	ja, absoluut wel	Totaal
Tuinderij	0	0	0	8	0	8
Veehouderij	0	0	1	6	0	7
Melkverwerking	0	0	1	3	0	4
Totaal	0	0	2	17	0	19
Hofhuis	0	0	1	4	0	5
Bouw	0	0	0	2	0	2
Externe activiteit	0	0	0	1	0	1
Totaal	0	0	1	7	0	8

Conclusie: Samenwerking

Cliënten werken over het algemeen in groepen van 4 tot 5 personen. Een enkeling werkt alleen. Zij voelen zich op hun gemak in de groep. Over de halfjaarlijkse werkwisseling zijn de meeste cliënten tevreden. De meesten willen niet in een ander werkgebied werken.

Over de samenwerking op het werk is men in het algemeen tevreden.

De werkplek: de Beukenhof

Als men niet op de Beukenhof woont, komt men met de taxi (1), openbaar vervoer (1) of eigen vervoer (3).

	ja	nee	weet niet	Totaal
	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
Vind je de werkplaatsen op de Beukenhof voldoende schoon?	18	1	1	20
Vind je de werkomstandigheden voldoende veilig?	14	4	2	20
Staan de medewerkers voldoende open voor kritiek en nieuwe ideeën?	13		4	17
Kunnen jij en de andere deelnemers voldoende meebeslissen over de inrichting?	9	3	5	17
Voel jij je thuis op de Beukenhof?	14	3	2	19

De werkplaatsen worden voldoende schoon bevonden, de werkomstandigheden vinden de meesten veilig. Medewerkers staan voldoende open voor kritiek en nieuwe ideeën. Ook kunnen de meeste cliënten voldoende meebeslissen over de inrichting. Over veiligheid zijn er enkele cliënten die het volgende opmerken:

- *als er wordt gewerkt met machines dan zijn er mensen aanwezig.*
- *werkomstandigheden wel veilig, alleen is het asociaal hoe de boer met de tractor rijdt. Wij moeten stapvoets rijden en hij rijdt zelf zonder opletten!*
- *niet altijd veilig: soms wordt er erg hard gereden met tractoren, m.n. door de werkleiders*
- *als er met messen wordt gewerkt is er begeleiding*
- *vertelt over vlam in de pan in de keuken (hij was zelf niet aan het bakken) en dat hij de blusdeken heeft gepakt en er op heeft gelegd.*
- *vind het niet zo veilig: met trekkers: 1 trekker is niet veilig, remmen, sturen, schakelen*
- *tractor, niet altijd veilig; je moet altijd voorzichtig blijven*
- *veilige werkomstandigheden hameren ze hier op. Hij heeft voldoende ervaring (25 jr).*
- *met venkel snijden, scherp mes, verbandtrommel erbij*
- *Bijv. trekkers: boer rijdt te hard op het terrein. Gevaar: soms heel veel dingen tegelijk doen; niet echt veilig; je moet goed opletten*

Tevreden over de Beukenhof als werkplek?	nee, absoluut niet	nee, onvoldoende	soms wel, soms niet	ja, voldoen de	ja, absoluut wel	Totaal
Tuinderij	0	0	0	5	2	7
Veehouderij	0	0	1	6	1	8
Melkverwerking	0	0	1	1	2	4
Totaal	0	0	2	12	5	19
Hofhuis	0	0	1	4	1	6
Bouw	0	0	0	0	1	1
Externe activiteit	0	0	0	1	0	1
Totaal	0	0	1	5	2	8

Conclusie: De werkplek

Cliënten vinden de werkplaatsen op de Beukenhof voldoende schoon en veilig. Het in de ogen van sommige cliënten onverantwoord rijden met de tractor op het terrein moet een aandachtspunt zijn. Ook moet één van de tractoren nagekeken worden.

De medewerkers staan voldoende open voor kritiek en nieuwe ideeën alhoewel dit niet bij iedereen even duidelijk is. Over de eigen inbreng bij de inrichting van bijvoorbeeld kantine wordt verdeeld gedacht.

De meeste cliënten voelen zich thuis op de Beukenhof en zijn over het algemeen tevreden over De Beukenhof als werkplek.

De organisatie en ondersteuning

	ja	nee	weet niet	Totaal
	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
Wordt door de organisatie met jou besproken hoe je ondersteund wilt worden?	16	2	2	20
Zijn de afspraken die met je gemaakt zijn over ondersteuning duidelijk	15		4	19
Komt de organisatie de afspraken die met je gemaakt zijn over ondersteuning ook na?	13	1	5	19
Weet je bij wie je moet zijn als je een klacht hebt over een medewerker of de organisatie?	18		2	20
Wordt er door de organisatie iets met de klachten over de ondersteuning gedaan?	11		4	15
Wordt je goed geïnformeerd als er iets verandert in de organisatie of ondersteuning?	17		3	20
Is de informatie die je van de organisatie krijgt duidelijk?	17		2	19
Kleinschaligheid en huiselijkheid staat centraal. Vind je dat de organisatie hierin is geslaagd?	15		3	18
De Beukenhof werkt vanuit de antroposofie. Is voldoende duidelijk wat dit betekent?	16	2	2	20

In het algemeen beeld komt naar voren dat op een enkele uitzondering na cliënten positief zijn over de organisatie en ondersteuning. Over antroposofie merken sommige cliënten het volgende op:

- *hoeft voor mij niet zo*
- *alleen gaan sommigen hier te ver in (vb: (...)) heeft bij Campina na een open dag daar een pakket mee gekregen; mocht niet, want was niet biologisch).*
- *vindt kring leuk*
- *In tuinderij wordt niet gespoten.*

- *Zijn mooie momenten*
- *Manier van tuinbouw; zelf niet mee groot gebracht.*
- *In het begin niet (1984), toen was alles ook veel strenger*
- *bevalt prima; van ouders meegekregen*
- *In Zeist, 14,5 jaar*
- *Doet mee aan de jaarfeesten*
- *Ze vindt er eigenlijk niks aan, bijv. dat er geen TV mag zijn. Waarom op De Zwaluw wel? En een playstation? Daar kan toch ook een dvd opgespeeld worden? Zij denkt dat het invloed van ouders is.*
- *Van ouders meegekregen. Alleen mensen van terrein / delen met anderen: moeilijk.*
- *Meer informatie gewenst; was nieuw; bevalt wel. Kring en zo is heel leuk.*

Tevreden over de organisatie?

In het algemeen tevreden over de organisatie?	nee, absoluut niet	nee, onvoldoende	soms wel, soms niet	ja, voldoende	ja, absoluut wel	Totaal
Tuinderij	0	1	0	6	0	7
Veehouderij	0	0	1	7	0	8
Melkverwerking	0	1	1	0	2	4
Totaal	0	2	2	13	2	19
Hofhuis	0	0	2	4	0	6
Bouw	0	0	0	2	0	2
Externe activiteit	0	0	0	1	0	1
Totaal	0	0	2	7	0	9

Conclusie: De organisatie en ondersteuning

Met cliënten wordt gesproken over hoe zij ondersteund willen worden. De afspraken die gemaakt zijn, zijn duidelijk en worden nagekomen. Als er een klacht is over een medewerker of over de organisatie weet men waar men terecht kan. De organisatie doet iets met de klachten. Over veranderingen in de organisatie / ondersteuning wordt men goed geïnformeerd. Deze informatie is duidelijk.

Kleinschaligheid en huiselijkheid staat centraal. De organisatie is hierin geslaagd. Wat antroposofie betekent, is voldoende duidelijk. Over het algemeen is men tevreden over de organisatie.

Wonen en woonbeleving

Woonsituatie

Van de cliëntengroep wonen 4 personen in de Viersprong, 8 in de Zwaluw, 4 in de Vloed en 2 in een appartement op het terrein van de Beukenhof. Gemiddeld woont men 4 jaar in de Beukenhof. De gemiddelde groeps grootte in een woning is 5 personen.

	ja	nee	weet niet	Totaal
	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
Vind je het over het algemeen prettig wonen in de Viersprong/Zwaluw/Vloed/App.?	17	1		18
Ben je tevreden over de eigen ruimte / kamer die je daar hebt?	17			17
Vind je jouw ruimte groot genoeg voor jezelf?	13	5		18
Tevreden over de woonruimte die je met anderen moet delen?	18			18
Is er voldoende opbergruimte in huis voor je eigen spullen?	15	1	1	17
Is je eigen kamer voldoende geïsoleerd tegen geluid?	10	7	1	18
Kunnen jij en de andere bewoners voldoende meebeslissen over aankleding en inrichting van de woning?	8	4	3	15
Kan jij je eigen kamer helemaal aankleden en inrichten volgens je eigen wensen?	17			17

Over het algemeen vindt men het prettig wonen in de beschikbare woonruimtes. Iedereen is tevreden over de eigen ruimte / kamer. Voor één cliënt mag het best wel groter. Een andere cliënt vindt 1 raam te weinig. Het merendeel van de cliënten vindt de ruimte groot genoeg, met uitzondering van 5 cliënten.

Alle cliënten zijn tevreden over de woonruimte die ze met anderen moeten delen. Eén cliënt vindt het soms te druk. Een andere cliënt vindt het jammer dat deze ruimte niet zelf aangekleed mag worden.

De meeste cliënten vinden dat er voldoende opbergruimte is voor eigen spullen.

Een relatief grote groep cliënten heeft last van geluidsoverlast. Met name worden genoemd: te harde muziek, geloop op trappen waardoor je wakker wordt en praten. Meebeslissen over aankleding en inrichting is er volgens een relatief grote groep cliënten niet bij. Wel als het de eigen kamer betreft.

Tevredenheid over verschillende onderdelen van de woning

	erg ontevreden	ontevreden	niet (on)tevreden	tevreden	nvt	Totaal
	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
grootte vd woning	1	1		16		18
de indeling	1	1	2	13		17
de keuken	1	3	1	13		18
het toilet	1	4	1	12		18
de badkamer/douche		3	1	13		17
verwarming/isolatie	1	1	3	10	2	17
ventilatie	1	1	2	13		17
beveiliging tegen inbraak	1	3	1	12	1	18
bergruimte	1	2	2	12	1	18

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het merendeel van de cliënten tevreden is over de verschillende woningonderdelen. Over de keuken, het toilet, badkamer/douche, inbraakbeveiliging en de bergruimte zijn minstens 3 cliënten niet tevreden.

De volgende opmerkingen worden door cliënten gemaakt over de verschillende onderdelen:

- *badkamer/douche is vies soms; begeleiding heeft minder tijd*
- *inbraakbeveiliging: niet zozeer de woning, maar het hele terrein. Men komt er zo op. (...) heeft zelf een tractor, staat bij het huis, gaat 's nachts aan de ketting. Er staat niet eens een bord "Privé terrein".*
- *beveiliging tegen brand wordt benadrukt (deuren dicht houden)*
- *wil liefst een eigen toilet; verzekerde kamer*
- *beveiliging niet goed*
- *toilet te krap*
- *verwarming moet op 25 staan, anders niet warm te krijgen; wel doorgegeven, nog niet opgelost*
- *sinds kort: alarm & extra beveiliging, certificaat "veilig wonen".*
- *keuken: iets meer ruimte; aanrecht wat langer*
- *indeling: niet geweldig; keuken: aanrecht hoger; toilet: niet zo fris*

- toilet is soms vies; bij haar boven onder het dak is het zomers warm, heeft wel ventilator; bergruimte moet op slot, vindt ze onhandig
- toilet te klein; badkamer/douche: smerig; wordt niet goed schoongemaakt.

Help je mee bij huishoudelijke activiteiten?

	ja	nee	weet niet	Totaal
	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
schoonhouden eigen kamer	17			17
schoonhouden algemene ruimte	13	4	1	18
schoonhouden wc en douche	17		1	18
klaarmaken eten	14	3	1	18
andere zaken	2		2	4

Bijna alle cliënten helpen mee bij huishoudelijke activiteiten. Alleen aan het schoonmaken van de algemene ruimte en het klaarmaken van eten doen niet alle cliënten mee.

Cliënten maken de volgende opmerkingen bij deze vraag:

- doet alles zelf
- schoonhouden alg. ruimte bij toerbeurt
- schoonhouden kamer liefst zaterdag zonder begeleiding
- eten klaarmaken 2x per week, eten met elkaar, soms ook met bewoners van andere huizen
- eten klaarmaken gezamenlijk, in beurten
- begeleiding geeft schoonmaakopdracht; begeleiding helpt mee met klaarmaken eten
- wordt te weinig schoongemaakt; moet beter kunnen

Onderlinge contacten in het woonhuis?

	ja	nee	weet niet	Totaal
	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
prettige onderlinge sfeer in huis?	16	1	1	18
zijn er goede huisregels?	17		1	18
houdt iedereen zich aan de regels?	13	2	2	17
ben je vaak in de algemene woonkamer	11	3	3	17
samen gezellige dingen doen zoals spelletjes	11	4	3	18
regelmatig onderling overleg over de woonsituatie?	11	6	1	18
krijg je genoeg ruimte voor eigen inbreng in jouw woonsituatie?	15		1	16

Onderlinge contacten zijn goed. Er is een prettige onderlinge sfeer. Het valt op dat relatief veel cliënten aangeven dat er geen regelmatig onderling overleg is over de woonsituatie.

De volgende opmerkingen worden door cliënten gemaakt:

- niet iedereen houdt zich altijd aan de regels; die persoon wordt er op aangesproken dan.

- vaak in algemene woonkamer: 's avonds voor de koffie wel, daarna naar eigen kamer. Geen tv op kamer, wel computer. Spelletjes.
- is af en toe in alg. woonkamer; spelletjes: kaarten, rummikub
- af en toe lekker buiten. Een auto erbij op de Beukhof, busje; met meer mensen tegelijk weg; grotere Peugeot (7 persoons). Dat Anton 't weet.
- niet iedereen houdt zich altijd aan de regels.
- houdt niet van spelletjes
- huisgenote vergeet soms nachtwacht te bellen.=; doen geen spelletjes, wel samen roken en kletsen
- samen koffie drinken; daarna ieder naar eigen kamer
- samen radio luisteren; TV is in De Zwaluw of het Hofhuis. Sommigen gaan ook wel gezamenlijk dingen doen, (...) wil dan liever thuis blijven
- sfeer met 1 persoon is niet prettig; sommigen houden zich niet aan de regels
- is ook regelmatig in de zwaluw
- gaat ook vaak naar de Zwaluw. Woont geheel zelfstandig.
- niet iedereen houdt zich aan de geluidsregels; doet niet mee aan spelletjes, wel kletsen
- dingen samen doen: hangt er vanaf wie er is; regelmatig onderling overleg: mag best vaker, met elkaar praten

Begeleiding en ondersteuning

	ja	nee	weet niet	Totaal
	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
krijg je genoeg hulp en begeleiding als je dit nodig hebt?	16	1	1	18
kan je gemakkelijk aan begeleider(s) kwijt wat je dwars zit?	16	1		17
is er plaats genoeg in huis voor familie om te bezoeken?	16	1		17
is er logeerruimte voor familie / vrienden?	2	9	5	16

Bijna alle cliënten vinden dat ze genoeg hulp en begeleiding krijgen. Ook vinden zij dat ze gemakkelijk aan begeleiders kwijt kunnen wat hun dwars zit.

Er is plaats genoeg in huis voor bezoek van familie en/of vrienden. Logeerruimte is beperkt aanwezig.

De volgende opmerkingen maken cliënten:

- er is een gezamenlijke logeerkamer
- genoeg hulp? nee, bijv. met slecht weer is er niet iemand die haar naar de huisarts brengt; "ga maar fietsen" of "neem de deeltaxi".
- logeerruimte: is nog niet aan de orde geweest, in ieder geval niet apart.
- logeerruimte is boven

- *genoeg hulp? mag geen boter gebruiken; vindt dat niet leuk! logeerruimte: er is een aparte slaappleaats voor de begeleider van (..)*
- *er is matras aanwezig*
- *logeren zou wel kunnen, in overleg; er is geen aparte logeerruimte*
- *Als hem iets dwars zit: begeleiders of (MV); voor logeren is geen plaats*
- *bereikbaarheid van begeleiding is niet altijd goed*
- *(...) vertrouwt mensen niet snel, dus als haar iets dwars zit houdt ze het soms voor zich of spreekt er met (...) over.*
- *huiskamer is te klein om bezoek te ontvangen; tuin is goed. Moeilijk dat er geen logeerruimte is.*

Begeleiding bij het wonen

	ja	nee	weet niet	Totaal
	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
Heb je in je woonsituatie een vaste begeleider?	17		1	18
Als je geen vaste begeleider heb zou je die dan wel willen hebben?	1	1	14	16
Kan je met iemand praten als er iets is dat je vervelend vindt of als je problemen hebt?	17			17
Houden begeleiders in voldoende mate rekening met jouw wensen en ideeën bij het wonen?	15	1	1	17
Zijn er volgens jou voldoende begeleiders bij jouw bezigheden in de woonsituatie?	13	2	1	16
Is er voldoende afgesproken hoe en waarin je wordt begeleid bij het wonen?	10	2		12
Heb je persoonlijke verzorging nodig bij het wonen?	2	16		18
Voel jij je op je gemak wanneer je wordt geholpen bij de persoonlijke verzorging?	1	1	1	3

Cliënten hebben een vaste begeleider in hun woonsituatie. Als er iets is dat vervelend is of als men problemen heeft dan kunnen cliënten altijd met iemand praten. Begeleiders houden in voldoende mate rekening met de wensen en ideeën van de cliënten. Er zijn voldoende begeleiders. De meeste cliënten vinden dat er voldoende afgesproken is hoe en waarin zij bij het wonen worden begeleid.

Eén cliënt merkt op dat er eigenlijk te weinig begeleiding is. *“Vooral als iemand een aanval krijgt. Elke dag zouden er 2 begeleiders moeten zijn: 1 in huis en 1 op kantoor”.*

Tevreden over de begeleiding die je krijgt bij het wonen?

	nee, absoluut niet	nee, onvoldoende	soms wel, soms niet	ja, voldoende	ja, absoluut wel	Totaal
Ben je tevreden over de begeleiding die je krijgt bij het wonen?	0	0	2	14	2	18

De meeste cliënten zijn tevreden over de begeleiding die zij krijgen bij het wonen.

Eén cliënt merkt op dat dit afhankelijk is van de persoon die begeleider is.

Slotopmerkingen

Tot slot werd aan het einde van het interview gevraagd of de cliënt zelf nog opmerkingen wil toevoegen. De volgende opmerkingen zijn geplaatst:

- *Het is een prettige rustige omgeving, iets te rustig misschien, je mag geen muziek aan tijdens werk; dat mag alleen aan in de pauze; in Etten-Leur bij bakkerij wel.*
- *In hun huis is men voornamelijk zelfredzaam; overdag is daar bijv. geen begeleiding.*
- *Wens is om te verhuizen*
- *Werk in de stal is leuk. Wil hier blijven.*
- *Samenwerking met begeleider/ster (...) gaat niet altijd goed.*
- *Dik tevreden*
- *Bereikbaarheid begeleiding, zou vaker beschikbaar moeten zijn. Algemeen gevoel. Vrije tijd: 2x sportschool;*
- *mountainbike, paardrijden, uitgaan met vrienden. Niet wordt tegengewerkt, kunnen elkaar niet altijd zien?*
- *Kon alles kwijt in dit gesprek*
- *Vrije tijd: sporten in Zundert, fitness. 2x in de week.*

Conclusies samengevat

De cliënten van de Beukenhof zijn persoonlijk geïnterviewd aan de hand van een gestructureerde vragenlijst. De interviews hebben een zeer plezierig verloop gehad waarbij geen belemmeringen zijn ondervonden in de informatieoverdracht.

In de interviews zijn een groot aantal onderwerpen besproken die te maken hebben met het werken en wonen in en op de Beukenhof. De resultaten zoals deze in het voorgaande hoofdstuk zijn beschreven vatten we samen in de volgende conclusies.

Werk

Cliënten hebben plezier in het werk en vinden het werk leuk om te doen. Door de cliënten wordt aangegeven dat er leuke en minder leuke kanten aan het werk zitten. Over het algemeen doen cliënten het werk met plezier.

Begeleiding bij het werk

Cliënten zijn tevreden over de begeleiding. Als er problemen zijn kunnen zij altijd op iemand van de begeleiding terugvallen. Begeleiders houden voldoende rekening met de wensen van de cliënten.

Informatie

Cliënten vinden dat er voldoende informatie wordt gegeven over hoe het werk gedaan moet worden. Er is genoeg ruimte voor eigen inbreng, er vindt regelmatig werkoverleg plaats. Men is tevreden over de informatie die men over het werk krijgt.

Samenwerking

Cliënten werken in kleine groepen op verschillende werkgebieden. Zij voelen zich op hun gemak in de groep. Over de onderlinge samenwerking zijn zij tevreden.

De werkplek

Cliënten vinden de werkplek voldoende schoon en veilig. De begeleiders op de werkplek staan open voor kritiek en nieuwe ideeën. Cliënten voelen zich thuis op de Beukenhof en zijn over het algemeen tevreden over de Beukenhof als werkplek.

Organisatie en ondersteuning

Afspraken over ondersteuning zijn duidelijk en worden nagekomen. Kleinschaligheid en huiselijkheid staat centraal. Daar is de organisatie in geslaagd. Cliënten zijn tevreden over de organisatie.

Wonen en woonbeleving

Cliënten vinden het prettig wonen op de Beukenhof. Men is tevreden over zijn eigen kamer en over de woonruimte die gedeeld moet worden. De verschillende onderdelen van de woning worden positief bevonden, alhoewel her en der kanttekeningen geplaatst worden. Cliënten helpen mee bij de huishoudelijke activiteiten zoals het schoonmaken van de eigen kamer, wc / doucheruimte.

De onderlinge contacten zijn goed. Er is een prettige sfeer. Van de begeleiding wordt genoeg hulp en ondersteuning gekregen. Begeleiders houden in voldoende mate rekening met de wensen en ideeën van de cliënten.

In het algemeen kan de volgende slotconclusie getrokken worden:

Cliënten hebben plezier in het werk, zijn tevreden over de begeleiding, krijgen voldoende te horen over wat zij moeten doen, voelen zich op hun gemak in hun groep, vinden de werkplek voldoende schoon en veilig en zijn tevreden over de organisatie.

Cliënten vinden het prettig wonen op de Beukenhof met goede onderlinge contacten met een goede begeleiding en ondersteuning.

De conclusie is in algemene termen geplaatst. Dat wil niet zeggen dat op onderdelen geen extra aandacht nodig is. De volgende aandachtspunten zijn naar voren gekomen:

- *De werkwissel: de helft van het aantal cliënten zou ander werk willen doen, de andere helft juist niet.*
- *Een relatief opmerkelijk aantal cliënten (8 van de 19) vindt dat ze te hard moet werken.*
- *Over veiligheid op het werk merken enkele cliënten op dat het rijden met de tractor op het terrein soms onverantwoord hard gebeurt.*
- *Wat betreft het wonen vinden 5 cliënten dat hun woonruimte te klein is. Ook geeft een relatief groot aantal cliënten te kennen dat zij last heeft van geluidsoverlast.*
